

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στο Λουξεμβούργο

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	6
Χρηματοδότηση.....	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	8
Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη	9
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	9
Τι καλύπτεται;	9
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	10
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	10
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	12
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Τι καλύπτεται;	12
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	13
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	15
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	15
Τι καλύπτεται;	15
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	15
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	15
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	17
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	17
Τι καλύπτεται;	17
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;	18
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	18
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	19
Πότε δικαιούστε παροχή γήρατος;	19
Τι καλύπτεται;	19
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	19
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	19

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	21
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	21
Τι καλύπτεται;	21
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;	21
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	22
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	23
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	23
Τι καλύπτεται;	23
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	25
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	26
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	26
Τι καλύπτεται;	27
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	28
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	28
Κεφάλαιο X: Ανεργία	29
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	29
Τι καλύπτεται;	30
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	30
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι	32
Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;	32
Τι καλύπτεται;	32
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;	33
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	33
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	34
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	34
Τι καλύπτεται;	34
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	35
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	35

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	37
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα.....	40

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης του Λουξεμβούργου προβλέπει τις ακόλουθες παροχές:

- παροχές ασθενείας, μητρότητας και μακροχρόνιας περίθαλψης ·
- παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες
- παροχές αναπηρίας ·
- παροχές γήρατος και επιζώντων ·
- παροχές ανεργίας ·
- παροχές πρόωρης συνταξιοδότησης ·
- οικογενειακά επιδόματα.

Εγγραφή

Αν εργάζεστε στο Λουξεμβούργο για κάποιον εργοδότη, αυτός είναι υπεύθυνος να διεκπεραιώσει τις απαραίτητες διατυπώσεις για την υπαγωγή σας στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης, μέσα στις πρώτες 8 ημέρες εργασίας. Εσείς δεν χρειάζεται να ακολουθήσετε καμία διαδικασία.

Εάν είστε αυτοαπασχολούμενος, πρέπει να δηλωθείτε ο ίδιος στο κοινό κέντρο κοινωνικής ασφάλισης (Κοινό κέντρο κοινωνικής ασφάλισης).

Προσφυγές

Μπορείτε να προσφύγετε κατά οποιασδήποτε απόφασης αρμόδιου φορέα ενώπιον του διαχειριστικού οργάνου του συγκεκριμένου φορέα, εντός σαράντα ημερών μετά την κοινοποίηση της απόφασης. Στη συνέχεια, εάν εξακολουθείτε να διαφωνείτε με την οριστική απόφαση, μπορείτε εντός διαστήματος σαράντα ημερών να καταθέσετε προσφυγή στο συμβούλιο διαιτησίας για θέματα κοινωνικής ασφάλισης (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*). Έφεση κατά απόφασης του συμβουλίου διαιτησίας μπορεί να κατατεθεί στο ανώτατο συμβούλιο κοινωνικών ασφαλίσεων (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*) εντός της ίδιας προθεσμίας από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης του συμβουλίου διαιτησίας.

Όταν πρόκειται για παροχές ανεργίας, οφείλετε να καταθέσετε την προσφυγή σας μέσω συστημένης επιστολής και εντός προθεσμίας σαράντα ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης σε ειδική επιτροπή συσταθείσα από το υπουργείο εργασίας και απασχόλησης (*Ministère du Travail et de l'Emploi*). Κατά των αποφάσεων της εν λόγω επιτροπής, μπορείτε να καταθέσετε προσφυγή εντός της ίδιας προθεσμίας, ενώπιον του συμβουλίου διαιτησίας για θέματα κοινωνικής ασφάλισης και έφεση, ενώπιον του ανωτάτου συμβουλίου κοινωνικών ασφαλίσεων (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*).

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Το σύστημα κοινωνικής προστασίας στο Λουξεμβούργο χωρίζεται σε επτά διαφορετικούς κλάδους. Επί του παρόντος, υπάρχουν περίπου 10 φορείς κοινωνικής προστασίας, οι οποίοι αποτελούν δημόσιους οργανισμούς. Είναι οικονομικά αυτόνομοι και διοικούνται από τους κοινωνικούς εταίρους. Υπάρχει ισότιμη εκπροσώπηση εργαζομένων και εργοδοτών καθώς και εκπροσώπηση από διάφορες ομάδες αυτοαπασχολούμενων. Οι φορείς αυτοί

υπόκεινται σε εποπτεία από τη γενική επιθεώρηση κοινωνικής ασφάλισης (*Inspection générale de la sécurité sociale*), καθώς και σε ιεραρχικό έλεγχο από το αρμόδιο υπουργείο.

Αρμόδιο για την ασφάλιση ασθενείας των μισθωτών στον ιδιωτικό τομέα είναι το εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας (*Caisse nationale de santé*). Στο δημόσιο τομέα εξακολουθούν να υπάρχουν τρία ταμεία:

- το ταμείο ασφάλισης ασθενείας δημοσίων υπαλλήλων (*Caisse de maladie des fonctionnaires et employés publics*).
- το ταμείο ασφάλισης ασθενείας δημοτικών υπαλλήλων (*Caisse de maladie des fonctionnaires et employés communaux*).
- το ταμείο αλληλασφάλισης ασθενείας των Λουξεμβουργιανών σιδηροδρομικών (CFL) (*Entraide médicale des chemins de fer luxembourgeois*).

Το εθνικό ταμείο ασφάλισης ασθενείας είναι επίσης αρμόδιο για τις παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης. Η υπηρεσία αξιολόγησης και προσανατολισμού (*Cellule d'évaluation et d'orientation*) είναι μια ειδική υπηρεσία με διεπιστημονική σύνθεση που αξιολογεί την αναγκαιότητα και τη (χρονική) έκταση των απαραίτητων υπηρεσιών για τα εξαρτώμενα άτομα.

Το ταμείο αλληλασφάλισης των επιχειρήσεων (*Mutualité des Employeurs*) προσφέρει στους εργοδότες τη δυνατότητα αντασφάλισης ώστε να μπορούν να διαχειριστούν ενδεχόμενο κίνδυνο σε σχέση με την υποχρέωση από μέρους τους της συνέχισης καταβολής των μισθών σε περίπτωση ασθένειας των εργαζομένων τους.

Το απλό ανταποδοτικό συνταξιοδοτικό σύστημα τελεί υπό τη διαχείριση του εθνικού ταμείου ασφάλισης συνταξιοδότησης (*Caisse Nationale d'Assurance Pension*). Το ταμείο αποζημιώσεων (*Fonds de compensation*) διαχειρίζεται τα οικονομικά αποθεματικά της ασφάλισης συνταξιοδότησης.

Αρμόδιος οργανισμός για τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες είναι μόνο η ένωση ασφαλιστικών φορέων για τα εργατικά ατυχήματα (*Association d'assurance accident*).

Αρμόδιος για τα οικογενειακά επιδόματα είναι ένας μόνο οργανισμός, το εθνικό ταμείο οικογενειακών παροχών (*Caisse nationale des prestations familiales*).

Αρμόδια για τις παροχές ανεργίας και την πολιτική απασχόλησης είναι η διεύθυνση απασχόλησης (*Administration de l'emploi*).

Το κοινό κέντρο κοινωνικής ασφάλισης (*Centre commun de la sécurité sociale*) είναι αρμόδιο για την εγγραφή και την είσπραξη εισφορών για όλους τους κλάδους της κοινωνικής ασφάλισης.

Η υπηρεσία ιατρικών ελέγχων της κοινωνικής ασφάλισης (*Contrôle médical de la sécurité sociale*) είναι αρμόδια να λαμβάνει αποφάσεις και να κάνει εκτιμήσεις για άλλους οργανισμούς, μόνο στον ιατρικό τομέα.

Το εθνικό ίδρυμα αλληλεγγύης (*Fonds national de solidarité*) και τα κατά τόπους κοινωνικά γραφεία (*offices sociaux*) είναι αρμόδια για τα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας.

Τέλος, επισημαίνεται ότι υπάρχουν ειδικά αρμόδια δικαστήρια για τη διευθέτηση διαφορών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης: Το συμβούλιο διαιτησίας για θέματα κοινωνικής

ασφάλισης (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*) και το ανώτατο συμβούλιο κοινωνικών ασφαλίσεων (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*).

Χρηματοδότηση

Υποχρεούστε να καταβάλλετε εισφορές για ασφάλιση ασθενείας και μητρότητας, για ασφάλιση μακροχρόνιας περίθαλψης και για συνταξιοδοτική ασφάλιση (γήρατος, αναπηρίας, επιζώντων). Το ποσό των εισφορών αποτελεί ποσοστό επί των επαγγελματικών εισοδημάτων σας. Το ήμισυ των εισφορών καταβάλλεται από εσάς και το υπόλοιπο από τον εργοδότη σας. Για τον καθορισμό των εισφορών σας για ασφάλιση μακροχρόνιας περίθαλψης, λαμβάνονται επίσης υπόψη τα λοιπά εισοδήματά σας. Η συγκεκριμένη εισφορά βαρύνει αποκλειστικά τον εργαζόμενο.

Δεν υποχρεούστε να καταβάλλετε καμία εισφορά για την ασφάλιση από εργατικά ατυχήματα, για τα οικογενειακά επιδόματα ή για τις παροχές ανεργίας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη εάν ασκείτε επαγγελματική δραστηριότητα ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος ή εάν ανήκετε, μεταξύ άλλων, σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες (ο κατάλογος είναι ενδεικτικός):

- μαθητευόμενος ·
- δικαιούχος παροχών σε χρήμα λόγω ασθένειας, μητρότητας ή εργατικού ατυχήματος ·
- άνεργος που λαμβάνει παροχή ανεργίας ·
- δικαιούχος σύνταξης γήρατος, αναπηρίας ή επιζώντος ·
- νέος που προσφέρει εθελοντική εργασία ·
- εργαζόμενος με αναπηρία που απασχολείται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ή δικαιούχος εισοδήματος ατόμων με σοβαρή αναπηρία ·
- μέλος οικογένειας ασφαλισμένου που διαμένει στο Λουξεμβούργο (σύζυγος, δηλωμένος σύντροφος, ανήλικα συντηρούμενα τέκνα και ενήλικα τέκνα μέχρι την ηλικία των 30 ετών, το εισόδημα των οποίων δεν υπερβαίνει ορισμένο όριο) ·

Καλύπτονται επίσης τα ανήλικα τέκνα που δεν είναι ασφαλισμένα ως μέλη οικογένειας.

Απαιτήσεις

Δεν απαιτείται ελάχιστη περίοδος ασφάλισης για τη χορήγηση παροχών υγειονομικής περίθαλψης.

Τι καλύπτεται;

Οι παροχές σε είδος περιλαμβάνουν τα εξής:

- ιατρική και οδοντιατρική περίθαλψη
- παραϊατρική περίθαλψη (νοσοκόμοι, κινησιοθεραπευτές κ.λπ.)
- εργαστηριακές αναλύσεις και εξετάσεις
- οδοντιατρικές, ορθοπαιδικές και άλλες προθέσεις
- φάρμακα ·
- βοηθήματα όρασης (ματογυάλια, φακοί επαφής κ.λπ.) ·
- ιατρικός εξοπλισμός και διάφορες συσκευές
- νοσοκομειακή περίθαλψη
- θεραπευτική και αναρρωτική αγωγή
- γενική και επαγγελματική επανένταξη
- σχετικά έξοδα ταξιδιού και μετακινήσεων.

Οι παροχές αυτές σας χορηγούνται από την αρχή της ασθένειας και χωρίς χρονικό περιορισμό, εφόσον είστε ασφαλισμένος. Εάν πάψετε να είστε ασφαλισμένος, εξακολουθείτε να δικαιούστε τις παροχές για τον τρέχοντα και τους τρεις επόμενους μήνες υπό την προϋπόθεση ότι υπήρξατε ασφαλισμένος για συνεχή περίοδο έξι μηνών πριν από τη διακοπή της υπαγωγής σας. Το δικαίωμα για περίθαλψη διατηρείται για έξι μήνες σε περίπτωση που πάσχετε από ασθένεια για την οποία έχετε ήδη υποβληθεί σε θεραπεία.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Όταν επιθυμούν να λάβουν υπηρεσίες ιατρικής περίθαλψης, οι ασφαλισμένοι είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τον πάροχο της αρεσκείας τους (ιατρό, νοσοκομείο κ.λπ.).

Σε όλες τις ιατρικές επισκέψεις πρέπει να επιδεικνύετε την **κάρτα ασφαλισμένου**. Η κάρτα εκδίδεται κατά την εγγραφή σας σε ασφαλιστικό φορέα.

Για ορισμένες παροχές, πρέπει να έχετε ήδη λάβει προηγούμενη έγκριση από το ταμείο σας, η οποία χορηγείται συχνά κατόπιν θετικής γνωμοδότησης της υπηρεσίας ιατρικών ελέγχων της κοινωνικής ασφάλισης (*Contrôle médical de la sécurité sociale*).

Καταβολή των παροχών

Κατά κανόνα, οι ασφαλισμένοι πληρώνουν αρχικά για τις υπηρεσίες υγείας που λαμβάνουν και στη συνέχεια απευθύνονται στο ταμείο ασφάλισής τους, το οποίο τους επιστρέφει τη δαπάνη, αφού αφαιρέσει ενδεχομένως το ποσό της συμμετοχής των ασφαλισμένων.

Ωστόσο, τα έξοδα για νοσηλεία σε νοσοκομείο, χειρουργικές επεμβάσεις, φάρμακα και εργαστηριακές αναλύσεις και εξετάσεις εξοφλούνται απευθείας από τα ασφαλιστικά ταμεία στους ιατρούς, τους φαρμακοποιούς ή τα ιδρύματα παροχής τέτοιων υπηρεσιών. Για τις παροχές αυτές, υποχρεούστε να πληρώσετε μόνο το ποσό που δεν καλύπτεται από το ταμείο σας.

Κατά κανόνα, τα έξοδα των παροχών επιστρέφονται εξ ολοκλήρου, βάσει σταθερής τιμολόγησης που ορίζεται μέσω συμφωνίας μεταξύ του εθνικού ταμείου υγείας και των παρόχων υπηρεσιών υγείας (ιατροί, νοσοκόμοι, νοσοκομεία κ.λπ.). Ωστόσο, για ορισμένες παροχές, προβλέπεται συμμετοχή του ασφαλισμένου στα έξοδα. Συγκεκριμένα, ο ασφαλισμένος επιβαρύνεται με ποσοστό 20 % επί των εξόδων για τις κατ' οίκον ιατρικές επισκέψεις και με ποσοστό 12% για τις επισκέψεις σε ιατρείο.

Τα έξοδα φαρμάκων επιστρέφονται σε ποσοστό 80 %, με εξαίρεση τα φάρμακα που συνταγογραφούνται για θεραπεία χρόνιας ασθένειας ή στο πλαίσιο θεραπείας σε νοσοκομείο. Στις περιπτώσεις αυτές, τα έξοδα επιστρέφονται σε ποσοστό 100 %. Ωστόσο, για ορισμένα μη βασικά φαρμακευτικά προϊόντα που ονομάζονται φάρμακα ανακουφισέως (*médicaments de confort*) το ποσοστό της επιστροφής δεν υπερβαίνει το 40%. Σε περίπτωση νοσηλείας σε νοσοκομείο, υποχρεούστε να πληρώσετε συμμετοχή ύψους 19,44 ευρώ ημερησίως για μέγιστο διάστημα τριάντα ημερών. Με συμμετοχή ύψους 2,50 ευρώ επιβαρύνεστε για κάθε επίσκεψή σας σε εξωτερικά ιατρεία. Η συμμετοχή αυτή δεν ισχύει όταν πρόκειται για παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Επισημαίνεται ότι δεν επιστρέφονται έξοδα για παροχές που δεν θεωρούνται απαραίτητες. Επομένως, τα ταμεία επιστρέφουν έξοδα για δύο επισκέψεις σε ιατρό ή κατ' οίκον επισκέψεις ιατρού εντός διαστήματος επτά ημερών, εκτός εάν υπάρχει σχετική έγκριση από το ταμείο σας. Σε περίπτωση νοσηλείας πρώτης κατηγορίας σε νοσοκομείο ή επίσκεψης με ραντεβού, τα επιπλέον έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο.

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθενείας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Βλ.: κεφάλαιο II: Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη.

Απαιτήσεις

Για τη χορήγηση παροχών ασθενείας δεν απαιτείται ελάχιστη περίοδος ασφάλισης.

Τι καλύπτεται;

Σε περίπτωση ανικανότητας προς εργασία, ο εργοδότης συνεχίζει να καταβάλλει τον μισθό σας μέχρι το τέλος του μήνα μέσα στον οποίο πέφτει η 77η ημέρα από την ημερομηνία παύσης της εργασίας σας (κατά μέσο όρο 13 εβδομάδες). Στη συνέχεια, το εθνικό ταμείο υγείας (*Caisse nationale de santé*) σας χορηγεί αποζημίωση ασθενείας σε χρήμα (*indemnité récuniaire de maladie*) ίση προς τον μισθό σας για μέγιστο διάστημα 52 εβδομάδων επί περιόδου αναφοράς 104 εβδομάδων. Ωστόσο, ο ασφαλισμένος οφείλει να υποβάλει γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού του το αργότερο κατά τη δέκατη εβδομάδα ανικανότητας προς εργασία και η παροχή συνεχίζει να καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση της θετικής γνωμοδότησης της υπηρεσίας ιατρικών ελέγχων της κοινωνικής ασφάλισης (*Contrôle médical de la sécurité sociale*). Ενδεχομένως μπορείτε να επωφεληθείτε και από τα μέτρα επαγγελματικής επανένταξης που περιγράφονται παρακάτω.

Επίδομα για έξοδα κηδείας

Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή μέλους της οικογένειάς του, το αρμόδιο ταμείο για την ασφάλιση ασθενείας χορηγεί κατ' αποκοπή ποσό προς αποζημίωση των εξόδων κηδείας στο πρόσωπο που ανέλαβε τα έξοδα αυτά, εφόσον προσκομίσει τα τιμολόγια και το πιστοποιητικό θανάτου του ασφαλισμένου. Η αποζημίωση εξόδων κηδείας μειώνεται κατά το ήμισυ σε περίπτωση θανάτου τέκνου ηλικίας κάτω των έξι ετών και περιορίζεται στο ένα πέμπτο για τα θνησιγενή τέκνα.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Καταβολή των παροχών

Μετά την περίοδο συνέχισης της καταβολής του μισθού, οι παροχές χορηγούνται απευθείας και σε μηνιαία βάση από το εθνικό ταμείο υγείας (*Caisse nationale de santé*). Εάν είστε αυτοαπασχολούμενος, δικαιούστε χρηματική αποζημίωση ασθενείας από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται εκείνου μέσα στον οποίο πέφτει η 77η ημέρα από την ημερομηνία εκδήλωσης της ανικανότητας προς εργασία.

Διατυπώσεις

Για τις περιπτώσεις που αφορούν μόνο μία ή δύο ημέρες ανικανότητας, δεν απαιτείται πιστοποιητικό ιατρού υπό την προϋπόθεση ότι ο εργοδότης σας ενημερώνεται σχετικά την ίδια ημέρα.

Υπάρχει ειδικό έντυπο μέσω του οποίου δηλώνετε την ανικανότητά σας προς εργασία. Το έντυπο αυτό περιλαμβάνει τρία στέλεχη. Το αργότερο την τρίτη εργάσιμη ημέρα της περιόδου ανικανότητας προς εργασία, πρέπει να στείλετε το πρώτο στέλεχος στο ταμείο ασθενείας σας. Το δεύτερο στέλεχος προορίζεται για τον εργοδότη σας. Εάν καθυστερήσετε να υποβάλετε το πιστοποιητικό, δικαιούστε χρηματική αποζημίωση από την ημέρα κατά την οποία δηλώνεται η ανικανότητα προς εργασία.

Υποχρεούστε να υποβληθείτε στον ιατρικό έλεγχο που σας ζητείται από τον ιατρό της υπηρεσίας ιατρικών ελέγχων. Σε περίπτωση που δεν προσέλθετε, οι αποζημιώσεις παύουν να σας χορηγούνται.

Σε περίπτωση ασθένειας τέκνου ηλικίας κάτω των δεκαπέντε ετών, δικαιούστε άδεια για οικογενειακούς λόγους, διάρκειας δύο ημερών ανά τέκνο και ανά έτος.

Μπορείτε επίσης να ζητήσετε άδεια για παροχή παρηγορητικής φροντίδας διάρκειας πέντε ημερών σε περίπτωση που μέλος της οικογένειάς σας ή ο αναγνωρισμένος σύντροφός σας βρίσκεται στο τελικό στάδιο της ασθένειάς του.

Οφείλετε να ενημερώσετε τον εργοδότη σας για την απουσία σας την ίδια ημέρα και να προσκομίσετε ιατρικό πιστοποιητικό σχετικά με την ασθένεια του τέκνου ή σχετικά με την ανάγκη της συνεχούς παροχής βοήθειας προς τον ασθενή σε τελικό στάδιο.

Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης άδειας, δικαιούστε την ίδια αποζημίωση με εκείνη που χορηγείται για ανικανότητα προς εργασία.

Μέτρα επαγγελματικής επανένταξης

Σε περίπτωση παρατεταμένης ανικανότητας προς εργασία, η υπηρεσία ιατρικών ελέγχων της κοινωνικής ασφάλισης (*Contrôle médical de la sécurité sociale*) σας ζητά να υποβληθείτε σε εξέταση με βάση την οποία αποφασίζει την παράταση της άδειας ασθένειας ή την επιστροφή σας στην εργασία. Εάν αναγνωρισθείτε ως ανάπηρος, σας χορηγείται σύνταξη αναπηρίας (βλ. κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας). Διαφορετικά, ο φάκελός σας διαβιβάζεται στον ιατρό εργασίας ώστε να διαπιστωθεί εάν παρουσιάζετε ανικανότητα μόνο για την τελευταία θέση στην οποία απασχοληθήκατε. Σε τέτοια περίπτωση, κινείται διαδικασία για την επαγγελματική επανένταξή σας, είτε εντός της επιχείρησης με τοποθέτηση σε νέα θέση, κατάλληλη για τις υπόλοιπες ικανότητές σας, είτε στην αγορά εργασίας με την καταχώρισή σας ως αιτούντος εργασία με παροχή ανεργίας. Και στις δύο περιπτώσεις, δικαιούστε αντισταθμιστική αποζημίωση (με ανώτατο όριο) που αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της προηγούμενης και της νέας αμοιβής σας. Εάν, κατά τη λήξη ισχύος της παροχής ανεργίας δεν έχετε τοποθετηθεί σε νέα θέση, λαμβάνετε αποζημίωση αναμονής που αντιστοιχεί στο ποσό της σύνταξης αναπηρίας, με υποχρέωση να παραμένετε διαθέσιμος για την αγορά εργασίας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθένειας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθένειας σε χρήμα (δηλαδή επιδόματα που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθένειας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθένειας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθένειας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για τη χορήγηση παροχών μητρότητας σε χρήμα, ο νόμος ορίζει την προϋπόθεση της υποχρεωτικής εγγραφής στο καθεστώς ασφάλισης για διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους που προηγείται της άδειας μητρότητας.

Τι καλύπτεται;

Οι δαπάνες για περίθαλψη σε περίπτωση τοκετού, για τις υπηρεσίες ιατρού και μαιάς, για την παραμονή σε νοσοκομείο και για φάρμακα καλύπτονται σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται σε περίπτωση ασθενείας. Οι δαπάνες που συνδέονται με προϊόντα βρεφικής διατροφής καλύπτονται από ένα κατ' αποκοπή ποσό.

Χρηματικές αποζημιώσεις μητρότητας χορηγούνται στις γυναίκες, μισθωτές και αυτοαπασχολούμενες, για διάστημα δεκαέξι εβδομάδων, οκτώ πριν και οκτώ μετά τον τοκετό, υπό την προϋπόθεση ότι ενδιαφερόμενες υπήρξαν υποχρεωτικά ασφαλισμένες για διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών κατά την διάρκεια των 12 μηνών που προηγήθηκαν της έναρξης της άδειας μητρότητας. Οι αποζημιώσεις αυτές καταβάλλονται επίσης εάν η έγκυος ή η λεχώνα έπαψε να εργάζεται λόγω θέσης απασχόλησης επικίνδυνης για την υγεία της. Το ποσό των αποζημιώσεων ισούται με την αμοιβή που θα λάμβανε η ενδιαφερόμενη εάν μπορούσε να εργαστεί. Οι αποζημιώσεις αυτές δεν χορηγούνται για όσο διάστημα ο εργοδότης εξακολουθεί να καταβάλλει το μισθό της μητέρας.

Η χρηματική αυτή αποζημίωση καθίσταται επίσης πληρωτέα σε περίπτωση υιοθεσίας και καταβάλλεται στη μητέρα ή στον πατέρα που λαμβάνει τη λεγόμενη άδεια υιοθεσίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για να λάβετε το **χρηματικό επίδομα μητρότητας** κατά τη διάρκεια των οκτώ εβδομάδων που προηγούνται του τοκετού, πρέπει να υποβάλετε στο ταμείο σας ιατρικό πιστοποιητικό όπου αναγράφεται η αναμενόμενη ημερομηνία τοκετού.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Καλύπτεστε από κίνδυνο αναπηρίας εάν ασκείτε επαγγελματική δραστηριότητα, έμμισθη ή μη, ή εάν ανήκετε μεταξύ άλλων σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: (ο κατάλογος είναι ενδεικτικός)

- μαθητευόμενος ·
- δικαιούχος παροχών σε χρήμα λόγω ασθενείας, μητρότητας, εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας ·
- άνεργος που λαμβάνει παροχή ανεργίας ·
- νέος που προσφέρει εθελοντική εργασία ·
- χρήστης γονικής άδειας ·
- εργαζόμενος με αναπηρία που απασχολείται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο.

Απαιτήσεις

Για να δικαιούστε σύνταξη αναπηρίας, πρέπει:

- να έχετε ασφαλιστεί για διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών κατά την τριετή περίοδο που προηγήθηκε της εκδήλωσης της αναπηρίας σας ·
- να έχετε αναγνωριστεί ως ανάπηρος, γεγονός που σημαίνει ότι δεν μπορείτε να εργαστείτε στην τελευταία θέση απασχόλησής σας ή να αναλάβετε νέα δραστηριότητα που να αντιστοιχεί στην ικανότητα εργασίας ή στις δεξιότητές σας.

Εάν η αναπηρία σας είναι αποτέλεσμα ατυχήματος (εργατικού ή όχι) ή επαγγελματικής ασθένειας από την οποία προσβλήθηκατε κατά τη διάρκεια του χρόνου ασφάλισής σας, δικαιούστε σύνταξη αναπηρίας ακόμη και αν δεν έχετε συμπληρώσει τη δωδεκάμηνη περίοδο που απαιτείται.

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη αναπηρίας αποτελείται από σταθερό ποσό, ένα τεσσαρακοστό του οποίου αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης, με μέγιστο διάστημα τα σαράντα χρόνια, καθώς και από αναλογικό συμπλήρωμα που ισούται με το 1,85 % του δηλωμένου επαγγελματικού εισοδήματος καθ' όλη τη διάρκεια ενεργού απασχόλησης του ασφαλισμένου στο Λουξεμβούργο.

Χορηγείται επίσης ειδικό σταθερό ποσό που αντιστοιχεί σε ένα τεσσαρακοστό για κάθε έτος που μεσολαβεί από τη χρονική στιγμή της θεμελίωσης του δικαιώματος συνταξιοδότησης μέχρι την ηλικία των 65 ετών, ενώ ειδικό αναλογικό συμπλήρωμα καταβάλλεται για τα χρόνια που μεσολαβούν από τη θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης μέχρι την ηλικία των 55 ετών. Το συγκεκριμένο ειδικό αναλογικό συμπλήρωμα ανέρχεται στο 1,85 % του μέσου επαγγελματικού εισοδήματος που λάμβανε ο ενδιαφερόμενος πριν από την έναρξη της περιόδου αναπηρίας.

Εάν η σύνταξη αναπηρίας σας είναι χαμηλότερη από την κατώτατη προσωπική σύνταξη που προβλέπει ο νόμος, σας χορηγείται συμπλήρωμα σύνταξης που φτάνει το ένα τεσσαρακοστό της ελάχιστης σύνταξης για κάθε συμπληρωμένο έτος, υπό την προϋπόθεση ότι έχετε συμπληρώσει τουλάχιστον είκοσι χρόνια ασφάλισης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Διατυπώσεις

Η αίτηση για σύνταξη υποβάλλεται στον αρμόδιο φορέα μέσω ειδικού εντύπου που διατίθεται από αυτόν. Τα δικαιολογητικά που πρέπει επισυνάψετε αναγράφονται στο έντυπο της αίτησης.

Εάν διαμένετε σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να υποβάλετε την αίτηση στον αρμόδιο φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της συγκεκριμένης χώρας.

Οι συντάξεις καταβάλλονται προκαταβολικά και σε μηνιαία βάση.

Μέτρα επαγγελματικής επανένταξης

Βλ.: κεφάλαιο III: Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχή γήρατος;

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Βλ.: κεφάλαιο V: Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Απαιτήσεις

Για να δικαιούστε σύνταξη γήρατος, πρέπει να είστε 65 ετών και να έχετε συμπληρώσει διάστημα ασφάλισης τουλάχιστον 120 μηνών. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις που αφορούν τη διάρκεια ασφάλισης, η σύνταξη γήρατος μπορεί να χορηγείται νωρίτερα, από την ηλικία των 57 ή 60 ετών.

Οι περίοδοι ασφάλισης σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνονται υπόψη. Εάν κατά την ηλικία των 65 ετών δεν θεμελιώνετε κανένα δικαίωμα συνταξιοδότησης, σας επιστρέφονται οι εισφορές που έχετε καταβάλει.

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη γήρατος αποτελείται από σταθερό ποσό, ένα τεσσαρακοστό του οποίου αντιστοιχεί σε κάθε έτος ασφάλισης, με μέγιστο διάστημα τα σαράντα χρόνια, καθώς και από αναλογικό συμπλήρωμα που ισούται με το 1,85 % του δηλωμένου επαγγελματικού εισοδήματος καθ' όλη τη διάρκεια ενεργού απασχόλησης του ασφαλισμένου στο Λουξεμβούργο. Σε περίπτωση συνέχισης της εργασίας μετά τη θεμελίωση του δικαιώματος συνταξιοδότησης, το ποσοστό αυτό αυξάνεται κατά 0,01 % ανά επιπλέον έτος εργασίας και έτος ηλικίας.

Εάν η σύνταξη γήρατός σας είναι χαμηλότερη από την κατώτατη προσωπική σύνταξη που προβλέπει ο νόμος, σας χορηγείται συμπλήρωμα σύνταξης που φτάνει το ένα τεσσαρακοστό της κατώτατης σύνταξης για κάθε συμπληρωμένο έτος, υπό την προϋπόθεση ότι έχετε συμπληρώσει τουλάχιστον είκοσι χρόνια ασφάλισης.

Κάθε συνταξιούχος που λαμβάνει σύνταξη την 1η Δεκεμβρίου του εκάστοτε τρέχοντος έτους δικαιούται επίσης επίδομα Χριστουγέννων.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Οι διατυπώσεις που ισχύουν είναι ίδιες με εκείνες της αναπηρίας. Βλ.: κεφάλαιο V: Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.

Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

Έχετε κάλυψη εφόσον είστε επιζών (χήρα, χήρος, δηλωμένος σύντροφος, ορφανό, διαζευγμένος/η σύζυγος, πρώην δηλωμένος σύντροφος) προσώπου που καλυπτόταν από συνταξιοδοτική ασφάλιση. Οι σχετικές παροχές σας χορηγούνται υπό μορφή σύνταξης επιζώντος.

Απαιτήσεις

Προκειμένου να χορηγηθεί σύνταξη επιζώντος, ο θανάτων πρέπει να έχει ασφαλιστεί για δώδεκα τουλάχιστον μήνες κατά τη διάρκεια των τριών χρόνων που προηγήθηκαν του θανάτου του. Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει σε περίπτωση θανάτου λόγω ατυχήματος οποιασδήποτε φύσης ή αναγνωρισμένης επαγγελματικής ασθένειας. Οι περίοδοι ασφάλισης σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνονται υπόψη.

Δεν χορηγείται σύνταξη επιζώντος στον επιζώντα σύζυγο ή σύντροφο που παντρεύτηκε ασφαλισμένο σε διάστημα μικρότερο από έναν χρόνο πριν από τη συνταξιοδότηση ή τον θάνατό του, ούτε σε επιζώντα σύζυγο ή σύντροφο που σύναψε γάμο ή σχέση αναγνωρισμένου συντρόφου με δικαιούχο σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας. Στις περιπτώσεις αυτές, η σύνταξη μπορεί ωστόσο να χορηγείται υπό ορισμένες προϋποθέσεις (π.χ. όταν ο θάνατος οφείλεται σε ατύχημα ή όταν έχει γεννηθεί τέκνο στο πλαίσιο του γάμου ή της σχέσης με αναγνωρισμένο σύντροφο).

Τι καλύπτεται;

Η σύνταξη που χορηγείται στον επιζώντα σύζυγο ή σύντροφο αποτελείται από το σύνολο του σταθερού ποσού και του ειδικού σταθερού ποσού τα οποία δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος, καθώς και από τα 3/4 των αναλογικών συμπληρωμάτων και των ειδικών αναλογικών συμπληρωμάτων που δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος. Όταν ο επιζών/ώσα σύζυγος ή σύντροφος συνάπτει νέο γάμο ή σχέση με αναγνωρισμένο σύντροφο, η σύνταξη καταβάλλεται υπό μορφή εξαγοράς (πάγιο κατ' αποκοπή ποσό, *rachat*).

Η σύνταξη ορφανού τέκνου ανέρχεται στο 1/3 του σταθερού ποσού και του ειδικού σταθερού ποσού που δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος, καθώς και στο 1/4 των αναλογικών συμπληρωμάτων και των ειδικών αναλογικών συμπληρωμάτων που δικαιούταν ή θα μπορούσε να δικαιούται ο ασφαλισμένος. Σε περίπτωση θανάτου και των δύο γονέων, το ποσοστό της σύνταξης ορφανού τέκνου διπλασιάζεται.

Η σύνταξη ορφανού τέκνου χορηγείται μέχρι την ηλικία των 18 ετών. Εξακολουθεί να χορηγείται μέχρι την ηλικία των 27 ετών, όταν το τέκνο παρακολουθεί σπουδές.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;

Οι διατυπώσεις που ισχύουν είναι ίδιες με εκείνες της αναπηρίας. Βλ.: κεφάλαιο V: Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές αναπηρίας;

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις

αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξάρτητα του τόπου κατοικίας του επιζώντος/ώσας συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Ποιους αφορούν

Έναντι κινδύνου εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας καλύπτεστε εφόσον εργάζεστε ως μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος ή εάν είστε, μεταξύ άλλων, μαθητευόμενος, νέος εθελοντής ή εργαζόμενος με αναπηρία που απασχολείται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο.

Καλύπτονται επίσης άλλες κατηγορίες προσώπων, όπως οι μαθητές και οι φοιτητές, όσοι συμμετέχουν σε αναγνωρισμένους κύκλους σπουδών και σε εξετάσεις, οι εισηγητές σεμιναρίων, οι εκπρόσωποι συνδικάτων και εργοδοτικών οργανώσεων, όσοι συμμετέχουν σε επιχειρήσεις διάσωσης ή σε εθελοντικό έργο, οι αξιωματικοί κ.λπ.

Ορισμός των «εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών»

Η ασφάλιση καλύπτει τα καθεαυτού εργατικά ατυχήματα, τα ατυχήματα κατά τη μετακίνηση και τις επαγγελματικές ασθένειες.

Ως εργατικό ατύχημα νοείται οποιοδήποτε ατύχημα προκαλείται λόγω ή επ' ευκαιρία της εργασίας. Ως ατύχημα μετακίνησης νοείται το ατύχημα που συμβαίνει κατά τη συνήθη μετακίνηση από και προς τον χώρο εργασίας. Τυχόν ατύχημα κατά τη μετακίνηση ασφαλισμένου που υπάγεται στη λουξεμβουργιανή νομοθεσία, εάν συμβεί εκτός της επικράτειας του Λουξεμβούργου, θεωρείται ως ατύχημα που έχει συμβεί στη χώρα.

Υπάρχει επίσημος κατάλογος επαγγελματικών ασθενειών, τον οποίο μπορείτε να συμβουλευτείτε μέσω του κώδικα κοινωνικών ασφαλίσεων (*Code de la sécurité sociale*) ή του δικτυακού τόπου για την κοινωνική ασφάλιση. Για τις ασθένειες που δεν περιλαμβάνονται στον παραπάνω κατάλογο μπορεί επίσης να δικαιολογείται αποζημίωση, εφόσον αποδεικνύεται ότι προκλήθηκαν από την εργασία.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη στο πλαίσιο της ασφάλισης ασθενείας, καθώς και παροχές λόγω ανάγκης για φροντίδα. Οι εν λόγω παροχές χορηγούνται από το εθνικό ταμείο υγείας (*Caisse nationale de santé*) για λογαριασμό της ένωσης ασφαλιστικών φορέων για τα εργατικά ατυχήματα (*Association d'assurance accident*).

Δικαιούστε αποζημίωση για τυχόν υλική βλάβη ή βλάβη που προκαλείται στις χρησιμοποιούμενες προθέσεις, καθώς και αποζημίωση, μέχρις ορισμένου ορίου, για βλάβη στο μηχανοκίνητο όχημά σας, ακόμη και σε περίπτωση που δεν έχετε υποστεί σωματικό τραυματισμό ως αποτέλεσμα του ατυχήματος.

Παροχές σε χρήμα

Για όσο διάστημα διαρκεί η ανικανότητα προς εργασία συνεπεία ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, δικαιούστε συνέχιση της καταβολής του μισθού σας και

χρηματική αποζημίωση με τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που ισχύουν για την ανικανότητα λόγω ασθενείας (βλ.: κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα).

Μετά τη λήξη ισχύος του δικαιώματος παροχών σε χρήμα και μέχρι την αποκατάσταση της σωματικής βλάβης, σας χορηγείται πλήρης αποζημίωση ατυχήματος (*rente complète*), που ανέρχεται στο ύψος των αποδοχών σας, για τις οποίες έχουν καταβληθεί εισφορές κοινωνικής ασφάλισης κατά τους δώδεκα ημερολογιακούς μήνες που προηγήθηκαν του ατυχήματος.

Σε περίπτωση που μετά το εργατικό ατύχημα είστε ικανός να επιστρέψετε στην επαγγελματική δραστηριότητα, λαμβάνετε μερική αποζημίωση ατυχήματος (*rente partielle*) εάν το επαγγελματικό σας εισόδημα μειώθηκε τουλάχιστον κατά 10%, το ποσοστό ανικανότητάς σας είναι το ελάχιστο 10% κατά τη διάρκεια της περιόδου σταθεροποίησης της κατάστασης της υγείας σας και η υπηρεσία ιατρικού ελέγχου έχει αποφανθεί ότι δεν μπορείτε να ασκήσετε την τελευταία επαγγελματική σας δραστηριότητα ή να ακολουθήσετε το προηγούμενο επαγγελματικό σας πρόγραμμα.

Εάν ισχύουν μέτρα επαγγελματικής επανένταξης, σας χορηγείται αποζημίωση λόγω αναμονής (*rente d'attente*) που ανέρχεται στο 85% της πλήρους αποζημίωσης ατυχήματος.

Επιδόματα για μη οικονομικές ζημιές

Αν μετά την περίοδο σταθεροποίησης της κατάστασης της υγείας σας εξακολουθείτε να έχετε πλήρη ή μερική ανικανότητα προς εργασία, δικαιούστε επίδομα για σωματική βλάβη σύμφωνα με την καθορισμένη κλίμακα και επίδομα για ψυχολογική ή αισθητική βλάβη.

Παροχές επιζώντων

Οι παροχές αυτές περιλαμβάνουν:

- αποζημίωση ατυχήματος για τον επιζώντα/ώσα σύζυγο ή σύντροφο (*rente de survie*) ·
- επίδομα ορφανού τέκνου (*rente d'orphelin*) για τα τέκνα του αποθανόντος ·
- επίδομα για ψυχολογική βλάβη ·

Η παροχή που χορηγείται στον επιζώντα/ώσα σύζυγο ή σύντροφο ισούται με τα τρία τέταρτα του 1,85% του ετήσιου επαγγελματικού εισοδήματος που θα λάμβανε ο αποθανών αν παρέμενε στην εργασία του μέχρι την ηλικία των 65 ετών, λαμβανομένου υπόψη του εάν ο θάνατος συνέβη πριν ή μετά την ηλικία των 55 ετών.

Το επίδομα ορφανού τέκνου ισούται με το ένα τέταρτο αυτού του ποσού.

Τα επιδόματα καταβάλλονται προκαταβολικά και σε μηνιαία βάση. Προσαρμόζονται αυτομάτως στις μεταβολές του κόστους ζωής και υπόκεινται σε περιοδική επανεκτίμηση σύμφωνα με την εξέλιξη του επιπέδου των μισθών.

Εξαγορά του επιδόματος

Όταν ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος συνάπτει νέο γάμο ή σχέση με αναγνωρισμένο σύντροφο, λαμβάνει αυτομάτως εφάπαξ ποσό (σύμφωνα με την αρχή της εξαγοράς) αντί της μηνιαίας πληρωμής.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Διατυπώσεις

Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος οφείλετε να ενημερώσετε τον εργοδότη σας χωρίς καθυστέρηση. Πρέπει επίσης να ενημερώσετε την ένωση ασφαλιστικών φορέων για τα εργατικά ατυχήματα, εντός της ίδιας προθεσμίας με εκείνη της ανικανότητας λόγω ασθένειας (βλ.: κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα).

Παροχές σε είδος

Οι παροχές αυτές χορηγούνται σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες που προβλέπονται για τις παροχές σε είδος της ασφάλισης ασθένειας χωρίς όμως να προκαταβάλετε το σχετικό κόστος (βλ.: κεφάλαιο II: Η υγειονομική περίθαλψη). Καταβάλλονται απευθείας στους παρόχους των υπηρεσιών φροντίδας από την *Association d'assurance accident* (ένωση ασφαλιστικών φορέων για τα εργατικά ατυχήματα).

Παροχές σε χρήμα

Οι εν λόγω παροχές καταβάλλονται με τον ίδιο τρόπο όπως προβλέπεται και για την ασφάλιση ασθένειας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τις παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Γενικό επίδομα τέκνου

Όλα τα παιδιά που ανατρέφονται στο Λουξεμβούργο και διαμένουν νόμιμα στη χώρα δικαιούνται οικογενειακά επιδόματα. Εάν ασκείτε αμειβόμενη δραστηριότητα στο Λουξεμβούργο, δικαιούστε επίσης οικογενειακά επιδόματα για τα παιδιά σας που ανατρέφονται σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατά κανόνα, τα οικογενειακά επιδόματα χορηγούνται για παιδιά ηλικίας έως 18 ετών. Το όριο αυτό αυξάνεται στην ηλικία των 27 ετών για τα παιδιά που ακόμα φοιτούν στη *δευτεροβάθμια εκπαίδευση*, καθώς και για τα παιδιά με αναπηρίες. Αν τα παιδιά φοιτούν στην *τριτοβάθμια εκπαίδευση*, τους χορηγείται ένα ειδικό επίδομα αντί του οικογενειακού επιδόματος.

Επίδομα τοκετού

Σε περίπτωση γέννησης παιδιού, λαμβάνετε επίδομα γέννησης (*allocation de naissance*). Το επίδομα αυτό καταβάλλεται εν μέρει ως επίδομα κύησης, εν μέρει ως επίδομα τοκετού και εν μέρει ως επίδομα λοχείας.

Για να δικαιούται επίδομα κύησης, η έγκυος γυναίκα πρέπει να υποβάλλεται στις ιατρικές εξετάσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Για να δικαιούται επίδομα τοκετού, το παιδί πρέπει να έχει γεννηθεί στο Λουξεμβούργο και η μητέρα να έχει υποβληθεί σε ιατρικό μεταγεννητικό έλεγχο εντός οκτώ εβδομάδων μετά τον τοκετό.

Το επίδομα λοχείας καταβάλλεται μόνο εφόσον το παιδί έχει υποβληθεί στις έξι ιατρικές εξετάσεις που ορίζει η νομοθεσία πριν από την ηλικία των δύο ετών.

Επίδομα ανατροφής τέκνου

Επίδομα ανατροφής τέκνου χορηγείται σε όσους:

- έχουν διεύθυνση κατοικίας στο Λουξεμβούργο και διαμένουν όντως στη χώρα ή είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εργάζονται στο Λουξεμβούργο ή είναι μέλη οικογένειας τέτοιου εργαζόμενου·
- ανατρέφουν στο νοικοκυριό τους ένα ή περισσότερα παιδιά για τα οποία δικαιούνται οικογενειακές παροχές·
- ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την ανατροφή των παιδιών τους χωρίς να ασκούν άλλη δραστηριότητα ως μισθωτοί ή αυτοαπασχολούμενοι ή ενώ εργάζονται, δεν κερδίζουν εισόδημα το οποίο σωρευτικά με το εισόδημα του/της συζύγου υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο (το τριπλάσιο του κατώτατου κοινωνικού μισθού με ένα παιδί, το τετραπλάσιο με δύο παιδιά, το πενταπλάσιο με τρία)·
- περιορίζουν τουλάχιστον κατά το ήμισυ τις ώρες απασχόλησής τους για να αναθρέψουν ένα ή περισσότερα παιδιά (περίπτωση κατά την οποία χορηγείται το ήμισυ του επιδόματος).

Επίδομα γονικής άδειας

Επίδομα γονικής άδειας δικαιούνται όσοι ανατρέφουν στο νοικοκυριό τους ένα ή περισσότερα παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών για τα οποία χορηγούνται οικογενειακές παροχές.

Ο γονέας που αιτείται γονική άδεια πρέπει να διακόπτει τελείως την επαγγελματική δραστηριότητά του ή να μειώνει τη δραστηριότητά του (γονική άδεια μερικής απασχόλησης) τουλάχιστον κατά το ήμισυ του κανονικού μηνιαίου χρόνου απασχόλησης που ισχύει για εκείνον.

Εάν δεν είναι μισθωτός, ο αιτών πρέπει, κατά τη γέννηση ή την υιοθέτηση του παιδιού, να ασκεί ανεξάρτητη δραστηριότητα στο Λουξεμβούργο. Εάν είναι μισθωτός, πρέπει να έχει εργαστεί για τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την έναρξη της γονικής άδειας στην ίδια εταιρεία που εδρεύει στο Λουξεμβούργο (μέσω σύμβασης εργασίας με μηνιαίο χρόνο απασχόλησης τουλάχιστον ίσο με το ήμισυ του κανονικού χρόνου απασχόλησης που ισχύει για εκείνον στη συγκεκριμένη επιχείρηση).

Κάθε εργαζόμενος γονέας δικαιούται προσωπικά γονική άδεια, αλλά σε έναν από τους δύο η άδεια πρέπει να χορηγείται σε συνέχεια της άδειας μητρότητας. Η γονική άδεια μερικής απασχόλησης μπορεί ωστόσο να κατανέμεται μεταξύ των δύο γονέων ώστε να διασφαλίζεται η συνεχόμενη παρουσία του ενός από τους δύο δίπλα στο παιδί.

Τι καλύπτεται;

Γενικό επίδομα τέκνου

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες οικογενειακών επιδομάτων: το κανονικό οικογενειακό επίδομα, το συμπληρωματικό επίδομα και το επίδομα έναρξης σχολικής χρονιάς.

Το ύψος του κανονικού οικογενειακού επιδόματος ποικίλλει ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών του νοικοκυριού. Συμπληρωματικά ποσά χορηγούνται για παιδιά ηλικίας 6 και 12 ετών αντίστοιχα.

Το ποσό του επιδόματος έναρξης σχολικής χρονιάς (*allocation de rentrée scolaire*) που καταβάλλεται ποικίλλει ανάλογα με την ηλικία και τον αριθμό των παιδιών του νοικοκυριού.

Επίδομα τοκετού

Το επίδομα τοκετού αντιστοιχεί σε 580,03 ευρώ ανά τοκετό.

Επίδομα ανατροφής τέκνου

Επίδομα: 485,01 ευρώ. Σε περίπτωση μερικής απασχόλησης χορηγείται το μισό επίδομα.

Επίδομα γονικής άδειας

Η διάρκεια της γονικής άδειας είναι έξι μήνες ανά παιδί. Σε περίπτωση γονικής άδειας μερικής απασχόλησης, η διάρκεια παρατείνεται στους δώδεκα μήνες.

Η γονική άδεια δημιουργεί δικαίωμα κατ' αποκοπή αποζημίωσης σε μηνιαίες δόσεις καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας. Η αποζημίωση αυτή απαλλάσσεται από φορολόγηση και κοινωνικές εισφορές, με εξαίρεση τις εισφορές υγείας και παροχών προς εξαρτώμενα άτομα. Η εισφορά για συνταξιοδοτική ασφάλιση καλύπτεται από το κράτος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Αιτήσεις για οικογενειακά επιδόματα υποβάλλονται στο εθνικό ταμείο οικογενειακών παροχών (*Caisse nationale des prestations familiales*). Τα έντυπα των αιτήσεων διατίθενται

από το συγκεκριμένο ταμείο ή τις αρμόδιες δημοτικές αρχές. Τα δικαιολογητικά που πρέπει επισυνάψετε αναγράφονται στο έντυπο της αίτησης.

Με εξαίρεση το επίδομα έναρξης σχολικής χρονιάς, τα οικογενειακά επιδόματα καταβάλλονται σε μηνιαία βάση στους γονείς, όταν το παιδί ανατρέφεται και από τους δύο γονείς που ζουν υπό την ίδια στέγη. Σε περίπτωση χωρισμού των γονέων, καταβάλλονται σε εκείνον που έχει αναλάβει την κηδεμονία του παιδιού. Το επίδομα έναρξης σχολικής χρονιάς καταβάλλεται το μήνα Αύγουστο κάθε χρονιάς για τα παιδιά ηλικίας έξι ετών και άνω.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και τα ποσά των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο. * Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσοτέρων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των επιδομάτων που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διέμεναν και να ήταν ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Παροχές ανεργίας

Εάν εργάζεστε στο Λουξεμβούργο, καλύπτεστε από ασφάλιση ανεργίας.

Δικαιούστε παροχή ανεργίας εάν:

- δεν έχετε αποχωρήσει οικειοθελώς από την εργασία σας·
- είστε ικανός να εργαστείτε και διαθέσιμος για οποιαδήποτε εργασία ανάλογη των δεξιοτήτων σας·
- είστε ηλικίας μεταξύ 16 και 64 ετών·
- δεν λαμβάνετε σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας ή ισόβιο επίδομα λόγω ατυχήματος (*rente accident*)·
- είστε εγγεγραμμένος στα δημόσια γραφεία εύρεσης εργασίας (*bureaux de placement publics*) ως αιτών εργασία·
- έχετε απασχοληθεί στο Λουξεμβούργο για διάστημα τουλάχιστον είκοσι έξι εβδομάδων κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών πριν από την έναρξη της περιόδου ανεργίας. Εάν η δωδεκάμηνη αυτή περίοδος περιλαμβάνει διαστήματα ανικανότητας προς εργασία, τότε παρατείνεται αναλόγως. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που περιλαμβάνει διαστήματα στρατιωτικής θητείας ή διαστήματα κατά τα οποία λαμβάνατε παροχή ανεργίας.

Επίδομα πρόωρης συνταξιοδότησης

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του Λουξεμβούργου προβλέπει επίσης τέσσερις τύπους επιδομάτων πρόωρης συνταξιοδότησης: πρόωρη συνταξιοδότηση με βάση το καθεστώς αλληλεγγύης, σταδιακή πρόωρη συνταξιοδότηση, «αναπροσαρμοσμένη» πρόωρη συνταξιοδότηση και πρόωρη συνταξιοδότηση εργαζομένων σε βάρδιες και εργαζομένων τη νύχτα.

Εάν εργάζεστε σε επιχείρηση που έχει συμφωνήσει μέτρα πρόωρης συνταξιοδότησης στο πλαίσιο συλλογικής σύμβασης ή ειδικής σύμβασης με το Υπουργείο Εργασίας και Απασχόλησης, μπορείτε ενδεχομένως να συνταξιοδοτηθείτε μέχρι τρία χρόνια πριν από τον μήνα κατά τον οποίο θα θεμελιώνατε δικαίωμα συνταξιοδότησης, είτε με σύνταξη γήρατος είτε με πρόωρη σύνταξη γήρατος στην ηλικία των 60 ετών. Πρέπει ωστόσο να είστε τουλάχιστον 57 ετών και να έχετε συνάψει με τον εργοδότη σας ειδική σύμβαση, η οποία να ορίζει με κοινή συμφωνία την ημερομηνία λύσης της σχέσης εργασίας και να προβλέπει την επίσημη δέσμευση του εργοδότη σας να σας χορηγήσει αποζημίωση πρόωρης συνταξιοδότησης.

Το επίδομα σταδιακής πρόωρης συνταξιοδότησης χορηγείται σύμφωνα με τις ίδιες προϋποθέσεις εάν αποδέχεστε τη μετατροπή της απασχόλησής σας από πλήρη σε μερική.

Οι προϋποθέσεις για θεμελίωση δικαιώματος στην περίπτωση της «αναπροσαρμοσμένης» πρόωρης συνταξιοδότησης είναι παρόμοιες με εκείνες της πρόωρης συνταξιοδότησης με βάση το καθεστώς αλληλεγγύης. Αφορά τους εργαζόμενους που έχουν φτάσει στο 57ο έτος της ηλικίας τους και απασχολούνται σε επιχειρήσεις που πρόκειται να κλείσουν ή να αναδιαρθρωθούν ή τελούν υπό καθεστώς πτώχευσης, αναγκαστικής διαχείρισης ή εκκαθάρισης.

Εάν είστε μισθωτός, ηλικίας 57 ετών και έχετε συμπληρώσει τουλάχιστον 20 χρόνια πραγματικής εργασίας, είτε ως εργαζόμενος σε βάρδιες είτε ως εργαζόμενος σε σταθερά νυχτερινή απασχόληση, δικαιούστε ενδεχομένως πρόωρη συνταξιοδότηση.

Τι καλύπτεται;

Παροχή ανεργίας

Το ποσό της παροχής ανεργίας ισούται με το 80 % του προηγούμενου μισθού σας. Αυξάνεται στο 85 % εάν υπάρχουν συντηρούμενα τέκνα. Ωστόσο, η παροχή ανεργίας δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσό που αντιστοιχεί σε 2,5 φορές τον νόμιμο κατώτατο μισθό. Εάν η ανεργία εξακολουθεί για διάστημα άνω των έξι μηνών επί συνολικού διαστήματος 12 μηνών, η παροχή δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσό ίσο προς το διπλάσιο του νόμιμου κατώτατου μισθού.

Εάν κατά τη διάρκεια της περιόδου ανεργίας ασκείτε περιστασιακή δραστηριότητα, τα εισοδήματα που προκύπτουν από αυτή αφαιρούνται από την παροχή ανεργίας σας.

Δικαιούστε παροχή ανεργίας για χρονικό διάστημα αντίστοιχο με αυτό κατά το οποίο εργαζόσασταν μέσα στους 12 μήνες που προηγήθηκαν της εγγραφής σας για το επίδομα ανεργίας, αλλά μόνο για μέγιστο διάστημα 12 μηνών επί συνολικής περιόδου 24 μηνών. Η παροχή αυτή μπορεί να παρατείνεται για τους ανέργους ηλικίας άνω των 50 ετών.

Επιδόματα πρόωρης συνταξιοδότησης

Σε περίπτωση έγκρισης πρόωρης συνταξιοδότησης, δικαιούστε αποζημίωση που υπολογίζεται με βάση τις μέσες ακαθάριστες αποδοχές σας κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων ετών πριν από την περίοδο της αποζημίωσης ή, εφόσον είναι ευνοϊκότερο για εσάς, με βάση δωδεκάμηνη περίοδο αναφοράς για το μεταβλητό μέρος των αποδοχών σας.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης χρονιάς, η αποζημίωση ανέρχεται στο 85 % των εν λόγω αποδοχών, για τη δεύτερη χρονιά στο 80 % και για την τρίτη στο 75 %. Σε περίπτωση σταδιακής πρόωρης συνταξιοδότησης, το ποσό προσαρμόζεται ανάλογα με τη μείωση της διάρκειας εργασίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Διατυπώσεις

Υποχρεούστε να **εγγραφείτε** ως αιτών εργασία από την ημέρα έναρξης της περιόδου ανεργίας, είτε στη διεύθυνση απασχόλησης (*Administration de l'emploi*) είτε σε ένα από τα κατά τόπους γραφεία της. Στον ίδιο φορέα πρέπει να καταθέσετε, εντός δύο εβδομάδων αφότου πάψατε να εργάζεστε, αίτηση χορήγησης παροχής ανεργίας.

Εφόσον έχετε ακολουθήσει την παραπάνω διαδικασία, η παροχή ανεργίας θα σας χορηγηθεί με ημερομηνία έναρξης την πρώτη ημέρα της περιόδου ανεργίας.

Εάν δεν εγγραφείτε από την πρώτη ημέρα της ανεργίας, το δικαίωμά σας στην παροχή θα ισχύει από την πρώτη ημέρα της εγγραφής. Εάν δεν υποβάλλετε αίτηση επιδόματος εντός των δύο εβδομάδων, η παροχή θα σας χορηγηθεί για το διάστημα που προηγείται της αίτησης, χωρίς αυτό να υπερβαίνει τις 14 ημερολογιακές ημέρες.

Καταβολή παροχής ανεργίας

Η παροχή ανεργίας καταβάλλεται με ταχυδρομικό έμβασμα στο τέλος κάθε εβδομάδας ανεργίας.

Καταβολή επιδόματος πρόωρης συνταξιοδότησης

Κατά κανόνα, η αποζημίωση προκαταβάλλεται από τον εργοδότη, αλλά σε περίπτωση που αυτός αδυνατεί να το πράξει λόγω παύσης δραστηριότητας ή σοβαρών οικονομικών δυσκολιών, τότε καταβάλλεται από το ταμείο απασχόλησης (*Fonds pour l'emploi*).

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξαγάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι

Πότε δικαιούστε επίδομα λόγω ελάχιστων πόρων;

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα εξασφαλίζει τους κατάλληλους πόρους για ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο και για τα μέτρα επαγγελματικής και κοινωνικής ένταξης.

Δικαιούστε το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα αν είστε τουλάχιστον 25 ετών, διαμένετε νόμιμα στο Λουξεμβούργο (και, εκτός από τους πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ/ΕΟΧ, τους ελβετούς πολίτες, τους πρόσφυγες και απάτριδες, έχετε διαμείνει στο Λουξεμβούργο για τουλάχιστον πέντε από τα τελευταία 20 χρόνια) και πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις από άποψη εισοδηματικών πόρων.

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία

Μπορείτε να λαμβάνετε ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία (*revenu pour personnes gravement handicapées*) εάν:

- είστε τουλάχιστον 18 ετών και
- η ικανότητά σας για εργασία έχει μειωθεί τουλάχιστον κατά 30 % λόγω σωματικής, διανοητικής, αισθητηριακής ή ψυχικής ανεπάρκειας ή/και λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών που δυσχεραίνουν την αναπηρία, η οποία πρέπει να έχει εκδηλωθεί πριν από την ηλικία των 65 ετών, και
- η κατάσταση της υγείας σας είναι τέτοια ώστε να αντενδείκνυται οποιαδήποτε προσπάθεια για εργασία ή οι ικανότητές σας για εργασία είναι τόσο περιορισμένες ώστε να αποδεικνύεται ανέφικτη η προσαρμογή σας σε οποιαδήποτε θέση εργασίας στον συνήθη ή σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο για τις ανάγκες σας, και
- έχετε άδεια να διαμένετε στην επικράτεια του Λουξεμβούργου, έχετε διεύθυνση κατοικίας στη χώρα και διαμένετε όντως σε αυτήν.

Κατά παρέκκλιση των τριών πρώτων προϋποθέσεων, μπορείτε επίσης να ζητήσετε ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία εάν έχετε αναγνωριστεί ως εργαζόμενος με αναπηρία και, για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή σας, δεν έχετε πρόσβαση σε έμμισθη εργασία, ενώ το ύψος των οικονομικών πόρων σας είναι χαμηλότερο από το εισόδημα που προβλέπεται για άτομα με σοβαρή αναπηρία.

Τι καλύπτεται;

Το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα αποτελείται είτε από το επίδομα ένταξης (*indemnité d'insertion*) είτε από το συμπληρωματικό επίδομα (*allocation complémentaire*) που στοχεύει να αντισταθμίσει τη διαφορά ανάμεσα στα υψηλότερα ποσά του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και του αθροιστικού συνόλου των εισοδημάτων του νοικοκυριού.

Το ποσό του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος (*revenu minimum garanti*) ποικίλλει ανάλογα με τη σύνθεση της οικογένειας.

Το επίδομα τέκνου καταβάλλεται επιπρόσθετα στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (βλ.: κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων;

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα

Για τις συμπληρωματικές παροχές ανοίγει διοικητικός φάκελος. Για τα μέτρα ένταξης συνάπτεται συμβόλαιο ένταξης (*contrat d'insertion*). Το γραφείο κοινωνικής πρόνοιας του δήμου στον οποίο διαμένει ο αιτών και το εθνικό ίδρυμα αλληλεγγύης (*Fonds national de solidarité*) εξετάζουν τις αιτήσεις για τις παροχές. Το συμπληρωματικό επίδομα χορηγείται είτε από το γραφείο κοινωνικής πρόνοιας του δήμου στον οποίο διαμένει ο αιτών είτε από το εθνικό ίδρυμα αλληλεγγύης. Το επίδομα ένταξης χορηγείται από το εθνικό ίδρυμα αλληλεγγύης.

Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία

Οι αιτήσεις για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία υποβάλλονται σε ιατρική επιτροπή της διεύθυνσης απασχόλησης (*Administration de l'emploi*). Αρμόδιο για τη χορήγηση των παροχών αυτών είναι το εθνικό ίδρυμα αλληλεγγύης.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλεια και όχι τα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Εάν είστε εγγεγραμμένος σε ταμείο ασφάλισης ασθενείας του Λουξεμβούργου, καλύπτεστε αυτόματα από ασφάλιση εξαρτώμενου ατόμου.

Θεωρείστε εξαρτώμενο άτομο εάν χρειάζεστε σε τακτική βάση βοήθεια από άλλο άτομο για την εξυπηρέτηση των βασικών καθημερινών αναγκών σας, λόγω ασθένειας ή αναπηρίας, σωματικής, ψυχικής ή διανοητικής.

Οι βασικές ανάγκες περιλαμβάνουν:

- την προσωπική υγιεινή: λουτρό, βούρτσισμα των δοντιών, περιποίηση του δέρματος, χρήση της τουαλέτας
- τη διατροφή: παρασκευή γευμάτων κατάλληλων ώστε να μπορούν να καταναλωθούν από τον εξαρτώμενο, βρώση, πόση·
- την κινητικότητα του ατόμου: έγερση, κατάκλιση, αλλαγή θέσης, ντύσιμο, γδύσιμο, μετακίνηση, διατήρηση όρθιας στάσης, άνοδος και κάθοδος σκάλας, έξοδος και επιστροφή στο σπίτι.

Πρέπει κατά κανόνα να χρειάζεστε βοήθεια στις βασικές σας ανάγκες για τουλάχιστον τρειςήμισι ώρες την εβδομάδα και η κατάσταση εξάρτησης πρέπει να διαρκεί κατά πάσα πιθανότητα για διάστημα άνω των έξι μηνών ή να είναι μη αναστρέψιμη.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Επαγγελματίας που εργάζεται σε δίκτυο υπηρεσιών βοήθειας και φροντίδας έρχεται στον χώρο διαμονής σας ώστε να σας βοηθά στην εξυπηρέτηση των βασικών καθημερινών σας αναγκών, στις οικιακές εργασίες, καθώς και για να σας παρέχει υποστήριξη και συμβουλές.

Εάν ζείτε σε ίδρυμα βοήθειας και φροντίδας (άσυλο κ.λπ.), δικαιούστε εξίσου παροχές σε είδος.

Παροχές σε χρήμα

Εάν εξακολουθείτε να ζείτε στο σπίτι σας και η βοήθεια σας παρέχεται από πρόσωπο του περιβάλλοντός σας, οι παροχές σε είδος (βοήθεια παρεχόμενη από δίκτυο) μπορούν να αντικατασταθούν σε ορισμένο βαθμό από παροχές σε χρήμα. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να καταβάλετε τα χρήματα που λαμβάνετε στο πρόσωπο του περιβάλλοντός σας που σας φροντίζει. Το πρόσωπο αυτό μπορεί να έχει συνταξιοδοτική κάλυψη εφόσον είναι ηλικίας κάτω των 65 ετών. Η σχετική εισφορά καταβάλλεται από την ασφάλιση εξαρτώμενου. Για τον σκοπό αυτό, οφείλετε να δηλώνετε το συγκεκριμένο πρόσωπο στο κοινό κέντρο κοινωνικής ασφάλισης (*Centre commun de la sécurité sociale*).

Εάν ζείτε σε ίδρυμα βοήθειας και φροντίδας, δεν δικαιούστε παροχές σε χρήμα.

Άλλες παροχές

Μπορείτε επίσης να λάβετε εφάπαξ ποσό για τα απαραίτητα προϊόντα βοήθειας, συσκευές ή προσαρμογές του χώρου διαμονής σας που καλύπτονται από την ασφάλιση μακροχρόνιας περίθαλψης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Διατυπώσεις

Για να λάβετε παροχές ασφάλισης εξαρτώμενου ατόμου, πρέπει να συμπληρώσετε το σχετικό έντυπο αίτησης στο οποίο επισυνάπτεται έντυπο ιατρικής γνωμάτευσης προς συμπλήρωση από τον θεράποντα ιατρό σας. Το έντυπο της αίτησης και η γνωμάτευση πρέπει να αποστέλλονται στην υπηρεσία αξιολόγησης και προσανατολισμού (*Cellule d'évaluation et d'orientation*).

Εάν ο φάκελός σας είναι πλήρης, η υπηρεσία αξιολόγησης και προσανατολισμού σας ενημερώνει σχετικά με την ημερομηνία κατά την οποία θα εξεταστεί η περίπτωσή σας. Η αξιολόγηση αυτή περιλαμβάνει:

- ιατρική αξιολόγηση από τον ιατρό της υπηρεσίας, και
- αξιολόγηση της εξάρτησης από άλλο μέλος της υπηρεσίας.

Βάσει της αξιολόγησης αυτής, η υπηρεσία καταχωρεί τις ανάγκες σας για βοήθεια σε ένα πρότυπο δελτίο το οποίο αποτελεί τη βάση του σχεδίου κάλυψης των αναγκών σας που απευθύνεται στους επαγγελματίες του δικτύου που επιλέγετε εσείς ή του ιδρύματος βοήθειας και φροντίδας στο οποίο ζείτε.

Το σχέδιο κάλυψης και το πρότυπο δελτίο διαβιβάζονται υπό μορφή γνωμοδότησης στην ένωση ταμείων ασφάλισης ασθενείας (*Caisse nationale de santé*), η οποία σας κοινοποιεί στη συνέχεια την απόφασή της.

Καταβολή των παροχών

Οι παροχές σε είδος καλύπτονται απευθείας από την ασφάλιση εξαρτώμενου ατόμου. Εάν ζείτε σε ίδρυμα βοήθειας και φροντίδας, υποχρεούστε να καταβάλλετε μόνο τα έξοδα διαμονής.

Οι παροχές σε χρήμα και το εφάπαξ ποσό για τα απαραίτητα προϊόντα βοήθειας κατατίθενται στον τραπεζικό σας λογαριασμό.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>

Ministère de la sécurité sociale

L-2936 Luxembourg
26, rue Sainte Zithe
L-2763 Luxembourg
+ 352 2478 2478
+ 352 247 86328

Inspection générale de la sécurité sociale

boîte postale 1308
L-1013 Luxembourg
26, rue Sainte Zithe
L-2763 Luxembourg
+ 352 2478 2478
+ 352 247 86225

Cellule d'évaluation et d'orientation

L-2974 Luxembourg
125, route d'Esch
L-1471 Luxembourg
+ 352 2478 6060
+ 352 2478 6061

Ministère de la famille et de l'intégration

L-2919 Luxembourg
12-14, avenue Emile Reuter
L-2420 Luxembourg
+ 352 247 86500
+ 352 247 86570

Ministère du travail et de l'emploi

L-2939 Luxembourg
26, rue Sainte Zithe
L-2763 Luxembourg
+ 352 247 86100
+ 352 247 86108

Centre commun de la sécurité sociale

L-2975 Luxembourg
125, route d'Esch
L-1471 Luxembourg
+ 352 401 41 1
+ 352 40 44 81

Caisse nationale de santé

Τμήμα παροχών σε χρήμα:

L-2979 Luxembourg

Τμήμα παροχών σε είδος (επιστροφές):

L-2980 Luxembourg

Γραφείο:

125, route d'Esch

L-1471 Luxembourg

+ 352 2757-1

+ 352 2757-2758

[CNS - local agencies](#)

Contrôle médical de la sécurité sociale

boîte postale 1342

L-1013 Luxembourg

125, route d'Esch

L-1471 Luxembourg

+ 352 26 1913 1

+ 352 40 78 62

Conseil arbitral de la sécurité sociale

16, boulevard de la Foire

L-1528 Luxembourg

+ 352 45 32 86

+ 352 44 32 66

Conseil supérieur de la sécurité sociale

14, avenue de la Gare

L-1610 Luxembourg

+ 352 26 26 05 1

+ 352 26 26 05 38

Caisse de maladie des fonctionnaires et employés publics

L-2091 Luxembourg

32, avenue Marie-Thérèse

L-2132 Luxembourg

+ 352 45 16 81

+ 352 45 67 50

Caisse de maladie des fonctionnaires et employés communaux

boîte postale 328

L-2013 Luxembourg

20, avenue Emile Reuter

L-2420 Luxembourg

+ 352 45 05 15

+ 352 45 02 01 222

Entraide médicale des chemins de fer luxembourgeois

boîte postale 1803
L-1018 Luxembourg
15, place de la Gare
L-1616 Luxembourg
+ 352 49 90 3416
+ 352 49 90 4501

Caisse nationale d'assurance pension

L-2096 Luxembourg
1a, boulevard Prince Henri
L-1724 Luxembourg
+ 352 22 41 41 1
+ 352 22 41 41-64 43

Association d'assurance accident

L-2976 Luxembourg
125, route d'Esch
L-1471 Luxembourg
+ 352 26 19 15 1
+ 352 49 53 35

Caisse nationale des prestations familiales

boîte postale 394
L-2013 Luxembourg
1a, boulevard Prince Henri
L-1724 Luxembourg
+ 352 47 71 53 1
+ 352 47 71 53-328/348 (γονική άδεια)

Administration de l'emploi

boîte postale 2208
L-1022 Luxembourg
10, rue Bender
L-1229 Luxembourg
+ 352 478 5300
+ 352 40 61 40

Fonds national de solidarité

boîte postale 2411
L-1024 Luxembourg
8-10, rue de la Fonderie
L-1531 Luxembourg
+ 352 49 10 81 1
+ 352 26 12 34 64

Για πληροφορίες σχετικά με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, τα έντυπα των αιτήσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο για την κοινωνική ασφάλιση στο Λουξεμβούργο: <http://www.secu.lu/homepage.html>.

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στο Λουξεμβούργο.

Η ειδική μη ανταποδοτική παροχή για το Λουξεμβούργο είναι η ακόλουθη:

- εισόδημα για άτομα με σοβαρή αναπηρία (άρθρο 1, παρ. 2, Νόμος της 12ης Σεπτεμβρίου 2003) με εξαίρεση τα άτομα που αναγνωρίζονται ως εργαζόμενοι με αναπηρία και απασχολούνται στη συνήθη αγορά εργασίας ή σε ειδικά διαμορφωμένο περιβάλλον.

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.